

Slovenské rytmy v srbských kníhkupectvách

7.7.2026 - | Literárne informačné centrum

Mozaika ženských hlasov v podaní Zdenky Valent-Belič.

Banská Štiavnica je vďaka prekladateľskej rezidencii Trojica AIR aj v horúcom lete 2026 literárnym mostom – tentoraz spájajúcim Slovensko so Srbskom. V úzkych uličkách mesta našla na mesiac svoj umelecký azyl uznávaná prekladateľka Zdenka Valent-Belič. Jej misia je jasná: pripraviť a pretvoriť pestrú mozaiku súčasnej slovenskej ženskej prózy do srbskej antológie, pričom hľadanie správnej formy na zachovanie rozmanitosti autorských hlasov pokladá za fascinujúcu výzvu. Ako sa s týmito prekladateľskými výzvami vyrovnáva, a či a ako jej pri hľadaní správnych literárnych spojení pomáha atmosféra mesta, prezradí pani Valent-Belič v nižšie uvedenom rozhovore s Michalom Krížom pre Banskoštiavnické noviny.

Ak Vás rozhovor zaujme a chceli by ste vedieť viac, neváhajte si pozrieť záznam z online diskusie, do ktorej si prekladateľka prizvala Moniku Kompaníkovú, jednu z autoriek budúcej antológie. Rozhovor moderovaný Dadom Nagyom nájdete TU:

Navyššie - tentoraz máme pre Vás pripravený ešte jeden bonus. Art Cafe Banská Štiavnica pozvalo v rámci svojich kultúrnych aktivít spisovateľku Sašu Salmelu, aby hovorila o svojej úspešnej a oceňovanej knihe *56, či?* Keďže Zdenka Valent-Belič je vo svojej rezidencii ponorená aj do prípravy srbského prekladu tohto diela, spisovateľka a jej prekladateľka sa v rovnakom čase ocitli na jednom magickom mieste. Slovenské literárne centrum (SLC) preto srdečne pozýva všetkých literárnych nadšencov na podmanivú živú debatu, ktorá z tohto neplánovaného stretnutia vznikla. Ak budete mať v tom čase cestu okolo, prídte si vychutnať inšpiratívny rozhovor plný literárnych prepojení **9. júla o 17:00 priamo do Art Cafe.**

MK: Ako sa Vám pracuje na preklade prózy počas pobytu TROJICA AIR, čo je na preklade najťažšie a čím Vás táto práca naplňa?

Z. V. B.: Práca na preklade počas pobytu TROJICA AIR mi umožňuje sústrediť sa úplne na dokončenie výberu autoriek do antológie súčasnej slovenskej ženskej prózy, čo je asi v každom hodnotiacom výbere zároveň aj najťažšie. Zostavovateľ sa ťažko vyhne subjektívnosti a osobným afinitám. V každom umeleckom preklade býva výzvou prenesenie ducha pôvodného textu do iného jazyka: nájsť presné odtiene slov, ich intonáciu a náladu, a zároveň zostať verný autorovmu hlasu. Tých hlasov v antológii je veľa a dosť rozmanitých, preto je pre mňa výzvou zachovať práve túto rozmanitosť. Keď sa mi to podarí, budem z toho mať veľmi dobrý pocit.

MK: Čo je pre Vás inšpirujúce pri výbere jednotlivých autorov a ich diel?

Z. V. B.: Konkrétne keď ide o zostavovanie a preklad antológie súčasnej slovenskej ženskej prózy, inšpiráciu nachádzam v rozmanitosti hlasov slovenských autoriek – v tom, ako fragmenty reality pretvárajú do pôsobivých obrazov, v rytme ich rozprávania, ktorý rezonuje aj v cudzích jazykoch. Pri výbere diel sa zameriavam na texty, ktoré majú univerzálny ľudský dotyk a zároveň jedinečný kultúrny kontext. Chcem pracovať s dielami, ktoré umožnia čitateľom v zahraničí cítiť štipku slovenskej duše a zároveň objaviť nové pohľady.

MK: Na prekladateľskej rezidencii v Banskej Štiavnici ste po prvýkrát? Ako na vás pôsobí mesto, čo všetko ste stihli objaviť a aké sú podmienky na prácu?

Z. V. B.: Aj keď na Slovensko cestujem relatívne často, v Banskej Štiavnici som prvýkrát. Tento pobyt je pre mňa vzácnou príležitosťou zoznámiť sa s mestom, jeho obyvateľmi a špecifikami. Mesto pôsobí ako živé múzeum: úzkych uličkách cítiť históriu, a zároveň tu nájdete živú kultúrnu scénu. Dnes sa začalo kultúrne leto na Trojičnom námestí. Spolu s mimoriadnym projektom TROJICA AIR vytvára prostredie, ktoré podnecuje sústredenú prácu na texte. Pomerne ľahko som si zvykla na tiché rána; podmienky na prácu sú výnimočné – tiché priestory, podpora realizácie prekladu a čas na hĺbkové čítanie a úpravu textu. Okrem práce som si našla čas na krátke prechádzky po meste a okolitých miestach, čo mi pomáha v poznávaní kultúrnych vrstiev Slovenska a nachádzaní nových literárnych spojení medzi textom a realitou.

Banská Štiavnica je vďaka prekladateľskej rezidencii Trojica AIR aj v horúcom lete 2026 literárnym mostom – tentoraz spájajúcim Slovensko so Srbskom. V úzkych uličkách mesta našla na mesiac svoj umelecký azyl uznávaná prekladateľka Zdenka Valent Belić. Jej misia je jasná: pripraviť a pretvoriť pestrú mozaiku súčasnej slovenskej ženskej prózy do srbskej antológie, pričom hľadanie správnej formy na zachovanie rozmanitosti autorských hlasov pokladá za fascinujúcu výzvu. Ako sa s týmito prekladateľskými výzvami vyrovnáva, a či a ako jej pri hľadaní správnych literárnych spojení pomáha atmosféra mesta, prezradí pani Valent-Belić v nižšie uvedenom rozhovore s Michalom Krížom pre Banskoštiavnické noviny.

Ak Vás rozhovor zaujme a chceli by ste vedieť viac, neváhajte si pozrieť záznam z online diskusie, do ktorej si prekladateľka prizvala Moniku Kompaníkovú, jednu z autoriek budúcej antológie. Rozhovor moderovaný Dadom Nagyom nájdete TU:

Navyše - tentoraz máme pre Vás pripravený ešte jeden bonus. Art Cafe Banská Štiavnica pozvalo v rámci svojich kultúrnych aktivít spisovateľku Sašu Salmelu, aby hovorila o svojej úspešnej a oceňovanej knihe *56, či?* Keďže Zdenka Valent-Belić je vo svojej rezidencii ponorená aj do prípravy srbského prekladu tohto diela, spisovateľka a jej prekladateľka sa v rovnakom čase ocitli na jednom magickom mieste. Slovenské literárne centrum (SLC) preto srdečne pozýva všetkých literárnych nadšencov na podmanivú živú debatu, ktorá z tohto neplánovaného stretnutia vznikla. Ak budete mať v tom čase cestu okolo, prídte si vychutnať inšpiratívny rozhovor plný literárnych prepojení **9. júla o 17:00 priamo do Art Cafe.**

MK: Ako sa Vám pracuje na preklade prózy počas pobytu TROJICA AIR, čo je na preklade najťažšie a čím Vás táto práca naplňa?

Z. V. B.: Práca na preklade počas pobytu TROJICA AIR mi umožňuje sústrediť sa úplne na dokončenie výberu autoriek do antológie súčasnej slovenskej ženskej prózy, čo je asi v každom hodnotiacom výbere zároveň aj najťažšie. Zostavovateľ sa ťažko vyhne subjektívnosti a osobným afinitám. V každom umeleckom preklade býva výzvou prenesenie ducha pôvodného textu do iného jazyka: nájsť presné odtiene slov, ich intonáciu a náladu, a zároveň zostať verný autorovmu hlasu. Tých hlasov v antológii je veľa a dosť rozmanitých, preto je pre mňa výzvou zachovať práve túto rozmanitosť. Keď sa mi to podarí, budem z toho mať veľmi dobrý pocit.

MK: Čo je pre Vás inšpirujúce pri výbere jednotlivých autorov a ich diel?

Z. V. B.: Konkrétne keď ide o zostavovanie a preklad antológie súčasnej slovenskej ženskej prózy, inšpiráciu nachádzam v rozmanitosti hlasov slovenských autoriek – v tom, ako fragmenty reality pretvárajú do pôsobivých obrazov, v rytme ich rozprávania, ktorý rezonuje aj v cudzích jazykoch. Pri výbere diel sa zameriavam na texty, ktoré majú univerzálny ľudský dotyk a zároveň jedinečný

kultúrny kontext. Chcem pracovať s dielami, ktoré umožnia čitateľom v zahraničí cítiť štipku slovenskej duše a zároveň objaviť nové pohľady.

MK: Na prekladateľskej rezidencii v Banskej Štiavnici ste po prvýkrát? Ako na vás pôsobí mesto, čo všetko ste stihli objaviť a aké sú podmienky na prácu?

Z. V. B.: Aj keď na Slovensko cestujem relatívne často, v Banskej Štiavnici som prvýkrát. Tento pobyt je pre mňa vzácnou príležitosťou zoznámiť sa s mestom, jeho obyvateľmi a špecifikami. Mesto pôsobí ako živé múzeum: úzkych uličkách cítiť históriu, a zároveň tu nájdete živú kultúrnu scénu. Dnes sa začalo kultúrne leto na Trojičnom námestí. Spolu s mimoriadnym projektom TROJICA AIR vytvára prostredie, ktoré podnecuje sústredenú prácu na texte. Pomerne ľahko som si zvykla na tiché rána; podmienky na prácu sú výnimočné - tiché priestory, podpora realizácie prekladu a čas na hĺbkové čítanie a úpravu textu. Okrem práce som si našla čas na krátke prechádzky po meste a okolitých miestach, čo mi pomáha v poznávaní kultúrnych vrstiev Slovenska a nachádzaní nových literárnych spojení medzi textom a realitou.

<https://www.litcentrum.sk/clanok/slovenske-rytmy-v-srbskych-knihkupectvach>